

St@dium

e-zine van Stade Advies, Kwaliteit van samenleven

Nummer 3, maart 2010

Inhoud:

1.	Welkom bij St@dium, het e-zine van Stade Advies	2
2.	Scholingsaanbod Stade Advies in maart en april	3
3.	Beïnvloeding van uw medewerkers volgens Cialdini	4
4.	Innovaties voor gezond ouder worden gezocht	5
5.	Sociaal bezuinigen is beter	6
6.	Geef jongeren de openbare ruimte	7
7.	Hoe goed scoort de WMO nu echt?	8
8.	'Programma ministeries werken'	9
9.	Brainstormen werkt niet bij complexe problemen	10
10.	Toeziethouder in een maatschappelijke onderneming	11
11.	Slagkracht in ketensamenwerking en buurtactieplannen	13
12.	Managementtrends van de 21e eeuw	14
13.	Wat werkt bij problemen jeugd in kaart	15
14.	Sociale agenda mag niet stilvallen	16
15.	De Wmo-raad staat op de kaart	17
16.	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	18
17.	Gedecentraliseerde GSB-uitkeringen van ministeries	19
18.	Relatie bedrijvigheid en leefbaarheid voor het eerst in kaart gebracht	21
19.	Vernieuwing van de nieuwe stad	23
20.	Maatschappelijke en economische effecten De Rotterdam in kaart gebracht	24
21.	Van groei naar krimp en vergrijzing: oproep tot gericht bouwen	25
22.	Participatie bij wijkaanpak sterk verbeterd	26
23.	Het mes gaat in research en development	27
24.	Krimp in Holwerd leidt tot 'ontbouwen'	28

Colofon

St@dium is een uitgave van Stade Advies en verschijnt 11 keer per jaar.

Redactie: de heer J. Floris en de heer C. van Engelen

Redactie-adres : Stade Advies, Postbus 13124, 3507 LC Utrecht

T: (030) 23 61 861, E: e-zine@stade.nl

www.stade-advies.nl

© 2004 Stade Advies – Alle rechten voorbehouden

1. Welkom bij St@dium, het e-zine van Stade Advies

Met dit e-zine brengen we u op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen en wetenswaardigheden in de maatschappelijke sector en van onze mogelijkheden om u hierin bij te staan. Niet alle artikelen en nieuwsflitsen zullen op u, uw organisatie of uw functie van toepassing zijn. Toch zijn wij er van overtuigd dat u zeker steeds een aantal wetenswaardigheden of trends aantreft die voor u interessant zijn. Kijkt u zelf!

St@dium verschijnt aan het begin van iedere maand, behalve in augustus. Het volgende nummer kunt u op of kort na 1 maart 2010 verwachten.

Natuurlijk stellen we het op prijs uw reactie te ontvangen. Heeft u ideeën, opmerkingen, suggesties of aanmerkingen? Mail deze naar de redactie. Dit kunt u doen via de knop 'Contact'. Het kan zijn dat u deze **St@dium** ontvangt zonder dat u zich hiervoor aangemeld heeft. Mocht u dit e-zine niet meer willen ontvangen, dan kunt u dit laten weten via de knop 'Aan- en afmelden'.

Wilt u meer weten over onze diensten en producten, kijk dan ook op onze website www.stade-advies.nl. Als u vragen heeft, dan kunt u vanzelfsprekend altijd contact met ons opnemen. Telefonisch zijn wij bereikbaar tijdens kantooruren op nummer (030) 23 61 861. U kunt ons ook een e-mail sturen via de knop 'Contact', dan nemen wij zo snel mogelijk contact met u op.

De redactie

Clemens van Engelen
Sjaak Floris

2. Scholingsaanbod Stade Advies in maart en april

Hierna treft u een overzicht aan van de geplande cursussen en trainingen van Stade Advies in de maanden maart en april. Voor meer informatie kunt u klikken op de link van de door u gekozen cursus.

BCF (Beleidsgestuurde Contractfinanciering)/Subsidierelaties

11 maart	<u>Onderhandelen in subsidierelaties</u>
15 maart	<u>Workshop Maatschappelijk rendement</u>
16 maart	<u>Cursus Professioneel opdrachtgeverschap in subsidierelaties</u>
8 april	<u>Introductiecursus Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF)</u>
12 april	<u>BCF - Resultaten formuleren: van visie naar resultaat</u>

Jeugd en jongeren

8 maart	<u>Training Vergroten van handelingsvaardigheden bij een vermoeden van kindermishandeling</u>
9 maart	<u>Training Jongeren en geld</u>
11 maart	<u>Praktijksessie Aanpak Jongeren op Straat (JoS)</u>
16 maart	<u>Workshop Jongeren in de openbare ruimte</u>
12 april	<u>Training Praktijkgerichte jongerenparticipatie</u>
15 april	<u>Ambulant jongerenwerk - Breng jongeren in beweging</u>
19 april	<u>Training Vergroten van handelingsvaardigheden bij een vermoeden van kindermishandeling</u>

Ondernemend organiseren

23 maart	<u>Het schrijven van projectplannen</u>
25 maart	<u>Communiceren met resultaat</u>
8 april	<u>Regie nemen en houden bij diversiteit</u>

Leefbaarheid

15 maart	<u>Workshop Maatschappelijk rendement</u>
25 maart	<u>Het maken van wijkanalyses</u>

Schuldpreventie

9 maart	<u>Training Jongeren en geld</u>
23 maart	<u>Training Volwassenen en geld</u>
26 april	<u>Pitstop Schuldpreventie. Gluren bij de burenen!</u>

Wonen (voor bewonersorganisaties)

30 maart	<u>Basicursus woonbeleid</u>
7/14/21 april	<u>Groepswonen voor ouderen</u>
13 april	<u>Een schone en veilige wijk; dat doe je samen</u>
27 april	<u>Energiezuinig huren: hoe doe ik dat?</u>

3. Beïnvloeding van uw medewerkers volgens Cialdini

Hoogleraar Psychologie en Marketing Robert Cialdini beschrijft in zijn bestseller 'Invloed' zes wetenschappelijk bewezen beïnvloedingsstrategieën:

1. Wederkerigheid

Als u eerst iets weggeeft of iets voor de ander doet is de kans groot dat ze daarna tegemoet zullen komen aan een verzoek van uw kant.

2. Commitment en consistentie

Als mensen eenmaal ja hebben gezegd op een klein verzoek, dan zijn ze eerder geneigd ook ja te zeggen op een groter verzoek.

3. Sociale bewijskracht

Als mensen moeten beslissen hoe ze in een situatie te worden geacht te denken of te handelen, kijken ze naar wat andere mensen in die situatie doen (en kopiëren dat gedrag).

4. Sympathie

Mensen zeggen graag ja tegen personen die ze kennen en/of aardig vinden.

5. Autoriteit

De meeste mensen zijn geprogrammeerd om te doen wat mensen (of bedrijven) met autoriteit van ze vragen.

6. Schaarste

Mensen hechten meer waarde aan zaken die moeilijker verkrijgbaar zijn.

Beïnvloeding of manipulatie?

Voor sommige mensen heeft de term beïnvloeden nare bijklank. Vanuit beïnvloeden is het immers nog maar een kleine stap naar manipulatie. Volgens Cialdini is er echter wel degelijk een duidelijke grens. Het gaat erom dat u zelf eerlijk en integer bent en deze technieken alleen toepast wanneer u er werkelijk een win-win situatie mee kunt creëren. Essentieel is dat u uw gedragsvaardigheden zo inzet dat ze passen bij uw persoonlijkheid en het doel dat u wilt bereiken.

Bron: www.managersonline.nl

4. Innovaties voor gezond ouder worden gezocht

Het Zorginnovatieplatform heeft een 'Call voor Experimenten' uitgeschreven, waarin gezocht wordt naar innovaties voor gezond ouder worden. Organisaties uit alle sectoren van de maatschappij worden opgeroepen om innovatieve projecten in te dienen om de gezondheid van 55-plussers in Nederland te bevorderen. Voor deze eerste oproep is 6,7 miljoen euro beschikbaar. Voorstellen kunnen tot en met 14 april 2010 worden ingediend bij Agentschap NL.

Bevorderen gezondheid

Het doel van deze eerste 'Call voor Experimenten' is om de gezondheid van 55-plussers te bevorderen, zodat zij langer in optimale gezondheid en zonder beperkingen leven. Hierdoor is het voor hen mogelijk om langer actief deel te nemen aan de maatschappij. De oproep beperkt zich niet tot de zorgsector, maar richt zich op alle sectoren binnen de maatschappij. Dit omdat innovaties uit andere sectoren een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het verminderen van de druk op het zorgsysteem als gevolg van de toenemende vergrijzing en vergroening in de samenleving.

Wat wordt gezocht?

Voorbeelden, waaraan gedacht wordt, zijn onder andere een nieuw woning- of wijkconcept dat de gezondheid bevordert, een nieuwe manier van het trainen van mantelzorgers, inzetten van techniek uit de auto-industrie voor nieuwe ergotherapeutische ontwerpen, een voedingsstof die de bloeddruk helpt verlagen of een nieuwe manier van relatiebemiddeling dat sociale netwerken vergroot en zo de vereenzaming van de doelgroep tegengaat.

Bron: www.kenniscentrumwonzorg.nl

5. Sociaal bezuinigen is beter

Overheidsorganisaties kunnen veel zuiniger met hun budgetten omspringen. Een cultuur van zuinigheid kan een forse besparing op de overheidsuitgaven opleveren. Daarvoor moet wel een einde komen aan het belonen van het opmaken van budgetten. Dat schrijft de RMO in een briefadvies dat vorige week is aangeboden aan premier en vicepremiers met het oog op de noodzakelijke bezuinigingen binnen de overheid.

Meer informatie:

- [persbericht](#)
- [briefadvies sociaal bezuinigen](#)
- [Rienk Janssens](#)
- [In de media](#)

Bron: www.adviesorgaan-rmo.nl

6. Geef jongeren de openbare ruimte

Jongeren hebben een duidelijk idee over een prettige leefomgeving. Ze hechten veel belang aan veiligheid en groen. Ze houden van kleuren, niveauverschillen en een plek waar je kan sporten. Een informele ontmoetingsplek is spannender dan een formele ontmoetingsplek.

Deze en andere uitkomsten staan beschreven in de brochure 'Geef jongeren de openbare ruimte'. De brochure is het resultaat van twee projecten, die Stade Advies in 2009 heeft uitgevoerd met jongeren in Amersfoort en Oudewater, in wijken waar herstructurering en gebiedsontwikkeling plaatsvinden. De projecten zijn mogelijk gemaakt met steun van de Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling van de provincie Utrecht.

De stedelijke vernieuwing is bij uitstek het moment om wijken en de openbare ruimte zodanig opnieuw te ontwerpen en in te richten, dat deze (beter) aansluiten op de manier waarop jongeren de openbare ruimte gebruiken. Het komt echter nog vaak voor, dat daarbij niet of te weinig aan jeugd en jongeren gedacht wordt, of dat onvoldoende duidelijk is op welk moment en op welke manier jongeren betrokken kunnen worden.

In de brochure vindt u tips voor het samenstellen van een programma van eisen voor de openbare ruimte en instrumenten om jongeren te betrekken bij de planontwikkeling. Ook geeft de brochure inzicht in hoe de openbare ruimte door jongeren gebruikt wordt.

U kunt de brochure per post of mail aanvragen bij Stade Advies, Sylvia van Woudenberg, s.vanwoudenberg@stade.nl, (030) 2438748. Er is een beperkt aantal brochures beschikbaar.

7. Hoe goed scoort de WMO nu echt?

De Wet maatschappelijke ondersteuning, opvolger van de Welzijnswet, bestaat nu drie jaar. Uitgangspunten als actief burgerschap, ketensamenwerking en de nieuwe welzijnswerker kunnen inmiddels op brede erkenning rekenen. De centrale vraag tijdens deze dag is: "Hoe effectief, betaalbaar en cliëntgericht is de Wmo?".

Actuele trends

Hoe goed presteren gemeenten en instellingen werkelijk in 2010? En wat kan er beter? Deze en andere vragen komen aan de orde op donderdag 27 mei in het congres over 'Wmo en Welzijn Nieuwe Stijl 2010'. Onder leiding van Pieter Hilhorst wordt gesproken over het meerjarenprogramma Welzijn Nieuwe Stijl, de actuele trends binnen gemeenten en effectieve methoden van cliëntenparticipatie.

Tijdens het congres 'Wmo en Welzijn Nieuwe Stijl 2010' komt verder aan de orde:

- Is het tijd om prestatievelden samen te voegen? En hoe moet dat?
- Hoe overleven de Wmo en het werkveld de crisis?
- Goede voorbeelden uit de lokale praktijk
- Het ideale profiel van de nieuwe welzijnswerker én de Wmo wethouder

Bron en aanmelden: www.elseviercongressen.nl

8. 'Programma ministeries werken'

'Het bewijst dat we goede keuzes gemaakt hebben en op de goede weg zijn. Bovenal is dat positief voor de jongeren, gezinnen en de mensen in de wijken voor wie we ons inzetten.' Met deze woorden reageert minister Rouvoet op een onderzoek van Berenschot naar het fenomeen programmaministerie.

Berenschot concludeert daarin dat zowel Jeugd en Gezin, als Wonen, Wijken en Integratie een 'duidelijke meerwaarde hebben gedemonstreerd in hun beider beleidsvelden'. Rouvoet spreekt vandaag op een symposium dat Berenschot organiseert over programmaministeries.

In het onderzoeksrapport "De koning van het schaakbord of Jan zonder land?" beschrijven adviseurs van Berenschot de ervaringen met het nieuwe politiek-bestuurlijke fenomeen van programmaministeries. Ook worden aanbevelingen voor een volgende kabinetsperiode gedaan.

Het huidige kabinet van CDA, PvdA en ChristenUnie koos bij zijn aantreden in 2007 ervoor om twee belangrijke politiek-maatschappelijke thema's (Jeugd & Gezin en Wonen, Wijken en Integratie) via een programmaministerie aan te pakken. Bedoeling was een effectieve, flexibele en integrale aanpak te ontwikkelen, die boven de bestaande verkokering zou uitstijgen. Naast politiek-bestuurlijke aansturing op het niveau van een minister, moest een geïntegreerde ambtelijk-organisatorische aanpak deze beleidsthema's forse stappen verder brengen.

Berenschot velt een positief oordeel over de programmaministeries. Zowel Jeugd en Gezin als Wonen, Wijken en Integratie hebben veel aandacht op beide portefeuilles weten te vestigen. Ook vormen ze een 'nuttig instrument om middelen, mensen en expertise rondom een brandende kwestie te mobiliseren en om verkokerd denken op betreffende terreinen te bestrijden'. Voor Jeugd en Gezin geldt dat er door Rouvoet sprake is van een "vice-premier bonus".

Als een belemmering voor het functioneren van programmaministeries noemt Berenschot dat programmaministerschappen nog een "Fremdkörper" zijn in een klassiek kabinet. Berenschot beveelt dan ook aan om met programmaministeries 'door te experimenteren en door te leren'.

Rouvoet is blij met de conclusies en aanbevelingen van Berenschot: 'Een bevestiging van hoe we het ook zelf ervaren'. De minister voor Jeugd en Gezin wijst in zijn reactie ook op een rapport van de Raad voor het openbaar bestuur. Vorig jaar juni concludeerde de Rob al dat ook in een volgend kabinet weer programmaministers zouden moeten zitten.

Bron: www.jeugdengezin.nl

9. Brainstormen werkt niet bij complexe problemen

Wacht nog even met het reserveren van die vergaderzaal als u met een nieuw idee moet komen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat u bepaalde problemen beter in uw eentje op kunt lossen.

Vaak blijven mensen die samen brainstormen in hetzelfde cirkeltje lopen. Toch blijven brainstormsessies immens populair. Logisch ook. Iedereen die wel eens in zijn eentje heeft geprobeerd met een creatief idee te komen, weet hoeveel je kunt hebben aan een brainstormsessie. De meeste mensen komen nu eenmaal met de beste ideeën als ze feedback krijgen.

Verlammend

Uit talloze psychologische onderzoeken blijkt echter dat brainstormen in groepen vaak leidt tot minder ideeën dan wanneer al die mensen apart met een probleem aan de slag gaan. Stylianos Kavadias van het **Georgia Institute of Technology** en Svenja Sommer van **HEC Paris** werpen licht op deze schijnbare tegenstelling in **Management Science**. Ze wijzen erop dat onderzoeken over brainstormen zich vrijwel altijd richten op belachelijk eenvoudige of juist zeer ingewikkelde problemen. Het blijkt dat juist dat soort problemen zich het best op laten lossen als iemand er in zijn eentje mee aan de slag gaat. Als er een oplossing gevonden moet worden voor een hele simpele of juist complexe kwestie kan een brainstormsessie namelijk verlammend werken. U heeft het vast wel eens meegemaakt: uw idee wordt al in de kiem gesmoord voor het tot wasdom is gekomen omdat het overschreeuwd wordt door andere ideeën.

Deelproblemen

Wordt het probleem echter opgedeeld in deelproblemen, die elk voor zich 'redelijk' ingewikkeld zijn, dan is brainstormen in een groep juist effectiever dan er alleen mee aan de slag te gaan. In dergelijke situaties komt de diversiteit van de groepsleden goed van pas en kunnen ze effectief voortborduren op elkaars ideeën. Moet er dus een creatieve oplossing komen voor een probleem, stel dan eerst vast hoe complex dat probleem is en bepaal vervolgens of mensen daar het best in hun eentje of als groep mee aan de slag kunnen gaan.

Bron: www.managersonline.nl

10. Toezichthouder in een maatschappelijke onderneming

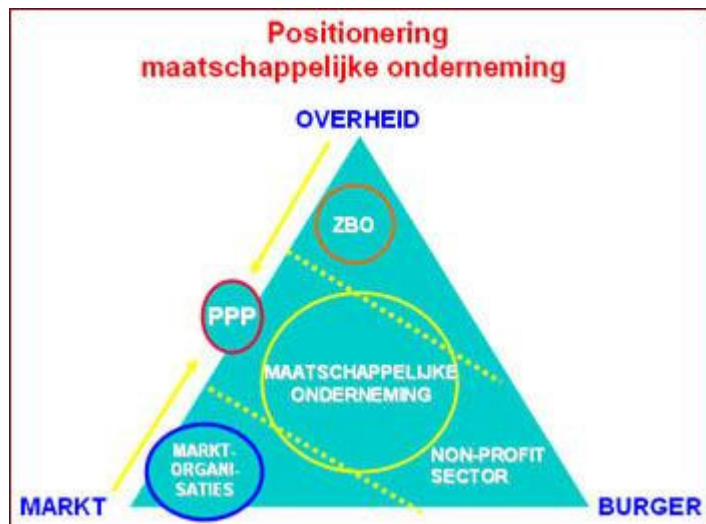
De maatschappelijke onderneming kan een belangrijke rol vervullen in het creëren van synergie door samenwerking van markt, overheid en burger. Maar eerst zal een antwoord moeten worden gevonden op lastige vraagstukken als de aanvaardbaarheid van rendement en het mandaat van toezichthouders, aldus Tias Nimbas-hoogleraar Kees Mouwen.

Maatschappelijke ondernemingen vallen nu nog vaak tussen de wal van de overheid en het schip van de vrije markt. Het is complex om de juiste vrijheidsgraden te bepalen voor het bestuur van organisaties als ziekenhuizen, zorginstellingen, universiteiten, hogescholen, ROC's, woningcorporaties, musea, kunstinstellingen, waterbedrijven en vormen van openbaar vervoer. Zo hebben sommige besturen bijvoorbeeld nog te weinig strategische ruimte; de directies van ziekenhuizen moeten werken in een achterhaalde organisatiestructuur en de universiteiten moeten absolute topkwaliteit leveren bij slinkende budgetten, waardoor ze internationaal en collectief op achterstand komen. Aan de andere kant gedragen sommige directeuren van woningcorporaties zich alsof ze CEO van hun eigen beursgenoteerde onderneming zijn. Stakeholders hebben daarom alle belang bij een betere bestuurlijke balans tussen markt en overheid bij dit soort organisaties.

Om organisaties die publiek noch privaat zijn toch een kader te geven is in Nederland het concept van de 'maatschappelijke onderneming' ontwikkeld. Kenmerken daarvan zijn:

- privaatrechtelijke rechtspersoon;
- de wens te functioneren als een effectieve, efficiënte en doelgerichte onderneming;
- producten/dienstenportfolio gericht op het publieke domein en gerelateerde markten;
- inkomsten vanuit de overheid, de markt en de burger;
- niet gericht op winst, maar op 'maatschappelijk rendement';
- winst mag tot op zekere hoogte worden gemaakt, maar niet worden uitgekeerd;
- zowel verticale als horizontale verantwoording.

De maatschappelijke onderneming heeft dikwijls een hybride structuur en moet functioneren in een complexe omgeving met veel verschillende stakeholders, geldstromen, sturingsmechanismen en organisatieculturen. Juist vanwege de intrinsieke complexiteit van dit type organisatie is een aparte rechtsvorm wenselijk.

In juli 2009 heeft minister van Justitie Hirsch Ballin een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd dat maatschappelijke ondernemingen een besluitvormingsstructuur voor de belangrijkste ondernemingsbeslissingen verschaft en zowel het interne toezicht als het overleg met en de verantwoording aan belanghebbenden regelt.

De vaste commissie voor Justitie van de Tweede Kamer heeft de minister op 18 december 2009

gevraagd nader te onderbouwen in hoeverre het wetsvoorstel 'bijdraagt aan de verbetering van de maatschappelijke binding/verankering van organisaties in de semi-publieke sector'. De vraag van de commissie komt voort uit harde en gefundeerde kritiek tijdens de twee door de Kamer georganiseerde rondetafelconferenties voor experts, bestuurders en brancheorganisaties in november en december 2009.

De maatschappelijke onderneming kan een belangrijke rol vervullen in het creëren van synergie door samenwerking van markt, overheid en burger. Maar dan moeten eerst nog wat lastige vraagstukken worden opgelost, zoals de hoeveelheid winst die een maatschappelijke onderneming mag maken en het organiseren van effectief toezicht. Aangezien maatschappelijke ondernemingen door de markt noch door volksvertegenwoordigers direct gesanctioneerd kunnen worden, is vaak onduidelijk welk mandaat de toezichthouders hebben. Voorlopig geeft de maatschappelijke onderneming helaas nog teveel aanleiding voor ideologische debatten, terwijl er goede redenen zijn om niet voor markt of overheid te kiezen, maar voor een organisatietype waarin beide samenwerken.

Klik hier voor het volledige artikel: www.tiasnibas.edu/governance-update

11. Slagkracht in ketensamenwerking en buurtactieplannen

In de Culemborgse wijk Terweijde is een oplopend conflict tussen jongeren van Marokkaanse en Molukse afkomst geëscaleerd. 'De huidige situatie in de wijk Terweijde is een conflict van leefstijl, niet van etniciteit. Het gaat erom dat de overlast wordt aangepakt, zodat deze daadwerkelijk ophoudt', zegt vestigingsmanager Ferdinand Hulshof van de woningcorporatie Kleurrijk Wonen. De corporatie gaat daarom nauwer samenwerken met politie en gemeente voor informatie-uitwisseling. De signalering van chronische overlast moet daardoor gevolgd worden door actie.

De woningcorporatie heeft beperkte middelen om direct in dit conflict een rol te spelen. 'We hebben onze wijkmedewerkers en baliemedewerkers geïnstrueerd. Ze zijn een luisterend oor. Als corporatie hebben we in deze wijk sinds 2004 al een toewijzingsbeleid om mogelijke probleemconcentratie te voorkomen', zegt Hulshof. Hij is geen voorstander van het slechts gedwongen laten verhuizen van overlastveroorzakers. 'Ze hebben vervoer en kunnen zo terug de wijk in. Wat we nodig hebben is slagkracht in hulpverlening en strafvervolging.'

Woningcorporatie Kleurrijk Wonen werkt samen met politie en gemeente aan verbetering van de situatie. Hulshof: 'We hebben geen directe rol in de gesprekken die nu gevoerd worden tussen de twee groepen. Maar we hebben wel al langer een buurtactieplan waarin onze aanpak staat beschreven om herhaling te voorkomen. Daarvoor werken we samen met politie en gemeente. Die keten is redelijk goed op orde. We willen gaan samenwerken om overlastsignalering om te vormen tot bewijsvoering om op deze wijze overlastveroorzakers aan te kunnen pakken.'

Bron: www.aedesnet.nl

Praktijksessie Aanpak Jongeren op Straat

Stade Advies organiseert op donderdag 3 juni 2010 een Praktijksessie Aanpak Jongeren op Straat, voor professionals van politie, jongerenwerk, gemeente en corporaties.

Zie voor meer informatie over deze praktijk sessie op: [Praktijksessie Aanpak Jongeren op Straat \(JoS\)](#).

Daarnaast heeft Stade Advies een model ontwikkeld voor wijkontwikkeling in drie stappen, toewerkend naar een buurtactieplan, zie: [Wijkontwikkeling in drie stappen](#)

12. Managementtrends van de 21e eeuw

Wat hebben de laatste tien jaren managementdenken opgeleverd? Harvard Business Review stelde een lijstje op van de tien trends van de 21ste eeuw die nu al naar voren zijn gekomen. Natuurlijk is deze eeuw nog 'maar' tien jaar oud en kan er nog veel gebeuren. 6Minutes vat de lijst met de tien managementtrends samen.

1. De foute strategie van de aandeelhouderswaarde

De laatste tien jaar ging teveel aandacht naar aandeelhouderswaarde. Het creëren van steeds meer waarde werd een strategie. Iedereen weet nu dat het creëren van aandeelhouderswaarde een resultaat is van een strategie en niet een strategie op zich.

2. IT inkopen

De tijd van eigen IT-applicaties is voorgoed voorbij. CEO's beseffen dat IT-diensten worden ingekocht, zoals grondstoffen of bedrijfswagens.

3. Luisteren naar de klant

In elke sector is het besef gegroeid dat de klant de toekomst bepaalt en de vraag naar producten stuurt. Niet andersom.

4. Risk Management

Na 9/11 klonk het haast ironisch: er was veel te weinig aandacht besteed naar risk management. Crisismanagement bestaat al een kwart eeuw, maar is nog maar net gemeengoed.

5. De creatieve organisatie

Het bewust aanmoedigen en ondersteunen van creativiteit binnen de onderneming levert een meerwaarde op die te lang onderschat werd.

6. Open Source

Open Source ontstond al in de jaren '90, maar werd pas echt erkend na 2000. Tijdens het laatste decennium oversteeg Open Source trouwens het zuivere IT-domein, denk aan Wikipedia.

7. Weg van de beurs

Going public werd returning to private. Gekoppeld aan strategische focus en regels van goed bestuur lijkt een private investering momenteel de beste wissel op de toekomst te zijn.

8. Analytische concurrentie

Het beschikbare cijfermateriaal binnen de onderneming doeltreffend analyseren en gebruiken heeft tijd gekost maar de meeste topbedrijven doen nu eindelijk iets met het beschikbare datamateriaal en gebruiken het als een concurrentievoordeel.

9. Omgekeerde innovatie

Opkomende economieën worden niet meer alleen gezien als grondstofleveranciers en bron van goedkope werkkrachten. Ondernemingen gaan op deze ontluikende markten inspelen met specifieke producten om vervolgens vast te stellen dat die producten het ook goed doen op de thuismarkt. 'Reverse innovation' heet dat.

10. Duurzaamheid

Bijna elk zichzelf respecterend bedrijf doet tegenwoordig zijn best om de ecologische voetafdruk zoveel mogelijk te reduceren. Ondernemingen passen duurzaamheid ook toe op hun innovatie- en productstrategie.

Bron: 6Minutes

13. Wat werkt bij problemen jeugd in kaart

Het Nederlands Jeugdinstituut heeft in kaart gebracht wat werkt bij de aanpak van problemen en stoornissen bij jeugdigen en gezinnen. Het zogenoemde 'Wat Werkt' overzicht is gebaseerd op recente wetenschappelijke literatuur.

Het overzicht is ingedeeld in drie invalshoeken: specifieke problemen van kinderen en jongeren zoals depressie en gedragsproblemen, verschillende werksoorten zoals daghulp en pleegzorg, en soorten interventies zoals positieve gespreksvoering en oudertraining.

Meer informatie: [Wat Werkt overzicht](#)

Bron: Nederlands Jeugdinstituut

14. Sociale agenda mag niet stilvallen

Het werk aan een sterke sociale agenda mag niet stil komen te liggen door de val van het kabinet, vindt de MOgroep W&MD. De werkgeversorganisatie gaat ervan uit dat de lopende zaken voortvarend en vakkundig zullen worden voortgezet door de bewindslieden van het demissionaire rompkabinet en houdt hierover contact met de betrokken ministeries.

'We roepen de minister die het Wmo-beleid gaat overnemen, waarschijnlijk minister Klink, op om Welzijn Nieuwe Stijl zoals Jet Bussemaker dat in gang heeft gezet, voort te zetten', zegt Ineke Smidt, voorzitter bestuur van MOgroep W&MD. Om de AWBZ betaalbaar te houden, moeten de burgers geactiveerd en gestimuleerd worden om zelf hun leven op orde te krijgen, stelt Smidt. 'Dat kan alleen met behulp van structureel preventief welzijnsbeleid in de wijken, uitgevoerd door goed toegeruste en goed opgeleide professionals.'

Terugval

Het programma Vroeg- en voorschoolse educatie, voor kinderen met taal- of gedragsachterstand, van oud-secretaris Dijkema mag volgens de MOgroep W&MD niet stil komen te liggen. 'Ook het krachtwijkenbeleid begon vruchten af te werpen. Het vertrouwen van burgers in juist die wijken mag niet beschaamd worden. Terugval zou onacceptabel zijn', aldus Smidt.

Bezuinigingen

De werkgeversorganisatie stelt: rompkabinet of niet, de politieke partijen moeten voorkomen dat onverschilligheid ten aanzien van sociaal minder sterke buurten en burgers, of ondoordachte bezuinigingen uitmonden in armoede, schooluitval, verwaarloosde wijken, overlast en uiteindelijk hogere (AWBZ)-kosten.

Bron: www.zorgenwelzijn.nl

15. De Wmo-raad staat op de kaart

Dat blijkt uit een zelfevaluatie van het functioneren van 122 Wmo-raden van het Verwey-Jonker Instituut. Onderzoeker Rob Lammerts ziet ook verbeterpunten: 'Meer doelgroepen betrekken en een meer integrale visie op de Wmo.'

Volgens de Wmo moet iedere gemeente een Wmo-raad instellen die zijn voelsprietten in de samenleving heeft. Bij 122 tussen 2005 en 2008 opgezette Wmo-raden heeft onderzoeksinstituut Verwey-Jonker nu uitgezocht hoe die nu functioneren. De uitkomst is positief. Uit het onderzoek: 'In de adviesraden wordt hard gewerkt en er worden concrete resultaten geboekt. We kunnen vaststellen dat het cliëntenperspectief rond het Wmo-beleid in Nederland op de kaart staat.'

Inspraak

De afgelopen twee jaar zijn gemeenten vooral bezig geweest met hun Wmo-beleidsplan. En over het algemeen waren de Wmo-raden daar intensief bij betrokken. Rob Lammerts, onderzoeker bij Verwey-Jonker: 'De mate van inspraak varieert van alleen maar raadplegend tot actieve beleidsvorming. Dit hangt ook af van de traditie die de gemeente heeft.'

Er is ook kritiek op gemeenten: die zit hem vooral in tijdig advies vragen, zodat er voldoende ruimte is om een gedegen advies voor te bereiden. En gemeenten moeten transparanter zijn. Lammerts: 'Het moet voor de Wmo-raden geen zoekspelletje worden naar wat er nu precies met hun advies is gedaan.'

Achterblijvers

De meeste Wmo-raden zijn tot stand gekomen als fusie van bestaande en goedwerkende raden, vaak senioren- en gehandicaptenraden. Deze groepen hebben, samen met mantelzorgers, chronisch zieken en vrijwilligers, voldoende vertegenwoordiging. Maar er blijven ook groepen achter: ggz-cliënten, allochtonen, jongvolwassenen, dak- en thuislozen en verslaafden. Acht van de tien raden mist nog belangrijke doelgroepen. Een hoopvol gegeven is wel dat het gros werkt aan verbeterinitiatieven. Lammerts: 'Het is de gemeenten er veel aan gelegen dat iedereen is vertegenwoordigd, al blijft het vanwege de onzichtbaarheid en ongrijpbaarheid van sommige groepen een moeizaam proces.'

Visie

Van de Wmo-raden adviseert 89 procent over alle prestatievelden; 86 procent zegt ook ongevraagd advies te geven. Dat is goed, vindt Lammerts: 'Het is van het hoogste belang dat ze hun eigen agenda voeren. Een gemeente die op gelijke voet staat met de Wmo-raad, dat is het ideaal.' Een verbeterpunt is volgens hem wel dat de raden meer eigen visie moeten ontwikkelen en inzicht moeten krijgen in de Wmo. 'Het gaat niet alleen maar om losse onderwerpen als huishoudelijke zorg of een aanpassing voor mensen met een beperking. Het gaat om de kwaliteit van zorg. Bij de inrichting van een winkelcentrum vindt iemand in een rolstoel bijvoorbeeld bondgenoten in jonge moeders met kinderwagens en senioren met rollators. Dát is de Wmo-gedachte.'

16. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Minister Rouvoet heeft in juni 2009 samen met minister Hirsch Ballin (Justitie) en staatssecretaris Bussemaker (VWS) de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling aangekondigd. Deze wet bepaalt dat er een meldcode komt voor instellingen en organisaties waar de medewerkers te maken hebben met slachtoffers van huiselijk geweld, kindermishandeling, vrouwelijke genitale verminking en/of eengerelateerd geweld.

Werken met een meldcode.

Alleen het ontwikkelen van een meldcode is niet voldoende. De meldcode moet ook worden gebruikt. Beroepskrachten worden hierin getraind, zodat zij weten wat te doen als ze vermoeden dat een kind mishandeld, verwaarloosd of misbruikt wordt.

De beroepskrachten moeten zoveel mogelijk als basis eenzelfde meldcode gebruiken, zodat in de hele zorgketen meer eenduidig wordt gehandeld. Beroepsspecifieke elementen kunnen altijd worden toegevoegd aan de meldcode.

Onderdelen van de meldcode.

De meldcode bestaat uit een aantal basiselementen of fases. Deze fases zijn uitgewerkt in concrete stappen. Die zijn algemeen geformuleerd zodat ze van toepassing zijn op alle beroepskrachten die direct of indirect werken met kinderen. De zes fases van de meldcode zijn:

- fase 1: Het ontstaan van een vermoeden
- fase 2: Overleg
- fase 3: Nader onderzoek
- fase 4: Hulp op gang brengen
- fase 5: Evaluatie
- fase 6: Nazorg

Verschillende beroepsgroepen (artsen, verloskundigen en hulpverleners in de geestelijke gezondheidszorg) hebben een eigen meldcode voor kindermishandeling. De nadere uitwerking van deze meldcodes staat op de website van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI).

Meldrecht.

Eén van de stappen van de meldcode is het afwegen óf er sprake is van kindermishandeling en of dat gemeld moet worden bij het AMK. Beroepskrachten hebben een wettelijk meldrecht: zij kunnen een melding doen bij het AMK en daarbij alle relevante gegevens overdragen aan het AMK. Het belang van het kind gaat hierbij vóór het belang van de privacy van het gezin.

Bron: Ministerie voor Jeugd en Gezin

Stade Advies kan u behulpzaam zijn met het implementeren van de meldcode in uw organisatie en de professionals trainen in de uitvoering daarvan.

Voor meer informatie:

Rudy Bonnet
r.bonnet@stade.nl
(06) 51749712

17. Gedecentraliseerde GSB-uitkeringen van ministeries

De sociale pijler grotestedenbeleid (GSB) oftewel de Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (BDU SIV) wordt per 2010 in principe vervangen door zes decentralisatie-uitkeringen in het gemeentefonds en één specifieke uitkering. Ook bij de Vrouwenopvang is er in 2010 nog sprake van een specifieke uitkering, maar volgt er nader overleg over de wijze van decentraliseren per 2011. Diverse details staan ook in de Meicirculaire Gemeentefonds of komen in de Septembercirculaire. De onderstaande bedragen betreffen de G31, tenzij anders vermeld.

Ministerie van VWS

1. Maatschappelijke opvang € 186 miljoen incl. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg € 54 miljoen.

De huidige afspraken maatschappelijke opvang in het kader van het plan van aanpak G4 en de stedelijke compassen blijven van kracht en lopen door tot en met 2014. Er gaat rijksgeuld naar 43 centrumgemeenten. Er komt een nieuw verdelingsmodel per 2010, waarbij er tijdelijk € 21 miljoen beschikbaar is voor een zachte landing in dit nieuwe model.

2. Gezond in de stad € 5 miljoen

Het doel is het terugdringen van sociaal-economische gezondheidsachterstanden in de G31. Hierover worden geen afspraken met gemeenten gemaakt. Wel vraagt het Rijk van steden om hun beleid vast te leggen in een beleidsnota/plan van aanpak.

Ministerie van OCW

3. Onderwijsachterstandenbeleid € 164 miljoen

In de Wet op het primair onderwijs wordt opgenomen dat gemeenten gaan zorg dragen voor een dekkend aanbod van voorschoolse educatie voor alle doelgroepkinderen en dat aan bepaalde eisen ten aanzien van de kwaliteit van deze voorziening wordt voldaan. Er worden daarom geen specifieke afspraken met steden meer gemaakt. In 2010 ontvangen de G31 het bedrag als decentralisatie-uitkering en de overige als specifieke uitkering. Per 2011 komt er een nieuwe verdeelsleutel met een decentralisatie-uitkering voor eenieder.

4. Voortijdig schoolverlaten (VSV)/Jeugd € 22 miljoen

De wijze waarop de VSV-middelen vanaf 2010 worden ingezet is gekoppeld aan de kabinetsreactie op het WRR rapport Vertrouwen in de School, die op 4 juni aan de Tweede Kamer is gezonden. In de Septembercirculaire Gemeentefonds zal duidelijkheid worden gegeven over de wijze van overheveling naar een decentralisatie-uitkering en over de verdeling per gemeente. De G31 houden hun middelen. Met de gemeenten worden nieuwe afspraken gemaakt voor 2010-2014 over overbelaste jongeren.

Ministeries van Justitie en WWI

5. Veiligheid en leefbaarheid € 64 miljoen (in 2010 nog € 89 miljoen)

Op 9 juli is door de bewindslieden van Justitie en WWI met de VNG afgesproken dat bij de inzet van de Van Montfransmiddelen voor veiligheid (BZK) en de middelen voor leefbaarheid (WWI) in 2010 en 2011 focus wordt aangebracht op de aanpak van sociale overlast en fysieke verloedering. Rijk en gemeenten zullen daartoe gezamenlijk optrekken en bovendien op korte termijn een manifest ondertekenen. Het betreft een decentralisatie-uitkering voor 40 gemeenten: de G31, de Ortega-gemeenten (Almere, Apeldoorn, Ede, Haarlemmermeer, Zoetermeer) en 4 gemeenten met ernstige problematiek inzake overlastgevende Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren (Culemborg, Gouda, Veenendaal en Zeist). Er is thans een voorlopig budgetoverzicht, het definitieve verschijnt in de Septembercirculaire.

6. G4: Aanpak criminele allochtone jongeren € 5,4 miljoen en gezinsmanagers/straatcoaches € 2,7 miljoen gemiddeld

In de Septembercirculaire komt ook nadere informatie over de middelen voor de aanpak van criminele allochtone jongeren in de G4. Deze middelen van Justitie (€ 5,4 mln. op jaarbasis) komen vanaf 2010 samen met de extra middelen van WWI (€ 8 mln. in 2010 t/m 2012) voor gezinsmanagers en straatcoaches in de bestaande decentralisatie-uitkering aanpak Marokkaans-Nederlandse

probleemjongeren, die naar 6 gemeenten gaat. De G4 zullen hun kennis en ervaring delen met de andere gemeenten die een beleid terzake voeren.

Ministeries van OCW en WWI (plus SZW)

6. Volwasseneneducatie € 163 miljoen en Inburgering € 72 miljoen

De G31-budgetten voor Volwasseneneducatie en voor Inburgering worden per 2010 onderdeel van het Participatiebudget. Met dit budget worden de middelen voor reïntegratie (WWB-werkdeel), inburgering en volwasseneneducatie gebundeld in één specifieke uitkering voor gemeenten. Hiermee kunnen reïntegratie- en inburgeringvoorzieningen, educatieopleidingen en combinaties van deze voorzieningen worden gefinancierd voor een brede doelgroep.

Ministerie van VWS

Vrouwenopvang € 74 miljoen

Bij de vrouwenopvang vindt nadere uitwerking van de decentralisatie plaats. De decentralisatie wordt derhalve tijdelijk uitgesteld tot 2011. In 2010 is er sprake van een specifieke uitkering aan 35 centrumgemeenten volgens de oude verdeling. Op verzoek van de Tweede Kamer loopt er op dit moment een stelselonderzoek. Daarbij wordt in het bijzonder gekeken naar de opvang van specifieke groepen en de verruiming van de grondslag van de uitkering. Er wordt bezien hoe binnen de per 2011 beoogde decentralisatie-uitkering dergelijke specifieke voorzieningen gerealiseerd kunnen worden en hoe binnen de grondslag van zo'n uitkering nieuwe ontwikkelingen in de opvang en hulp verwerkt kunnen worden. Eind 2009 worden de gemeenten hierover nader geïnformeerd.

18. Relatie bedrijvigheid en leefbaarheid voor het eerst in kaart gebracht

Het rapport [Bedrijvigheid en leefbaarheid in stedelijke woonwijken](#) van het Planbureau voor de Leefomgeving, de Universiteit Utrecht en de Atlas voor Gemeenten gaat in op de relatie tussen bedrijvigheid en leefbaarheid.

De onderzoekers baseren hun resultaten op een longitudinaal onderzoek dat liep van 1999-2006. Ze geven aan dat met dit rapport voor het eerst de wederzijdse relatie tussen bedrijvigheid en de lokale kwaliteit van stedelijke woonwijken 'kwantitatief en landsdekkend' in kaart is gebracht. KEI zet de hoofdconclusies uit het onderzoek hieronder op een rij.

Invloed van bedrijven op de leefbaarheid in de wijk

- Het rapport stelt dat nieuwe bedrijven zoals een kantoor, productiebedrijf, bouwbedrijf, horecaonderneming of grote supermarkt in de wijk tot een toename van leefbaarheidsproblemen kan leiden zoals overlast en onveiligheid.
- Kleine winkels zoals een bakker of een boetiek hebben in tegenstelling tot bovengenoemde bedrijven een positief effect op de leefbaarheid in de wijk. Kleine winkels hebben doorgaans veel klanten uit de buurt en vergroten zo ook de kans dat buurbewoners elkaar ontmoeten, wat de sociale cohesie in de wijk ten goede komt. Deze conclusie geldt volgens de onderzoekers vooral wanneer die winkelier een historische binding heeft met de wijk.
- Persoonlijke belangen van ondernemers bepalen hun inzet voor de leefbaarheid. Het rapport stelt dat ondernemers zich bij hun beslissing om zich actief in te zetten voor de leefbaarheid van de buurt, vooral laten leiden door persoonlijke belangen en niet zozeer door economische belangen.
- Extra banen in de wijk leiden niet tot minder werkloosheid in die wijk. Volgens het rapport heeft het stimuleren van bedrijvigheid in woonwijken geen direct effect op de werkloosheid aldaar. De kans dat de nieuw ontstane banen aansluiten op de kennis en ervaring van de wijkbewoners is namelijk klein.
- Leegstand van winkels kan leiden tot een negatieve ontwikkeling van de bedrijvigheid en leefbaarheid in wijken. Lege winkelpanden kunnen bijvoorbeeld vernielingen uitlokken en ertoe leiden dat andere winkels eerder uit de wijk vertrekken, een kleinere kans op overleven hebben of minder snel groeien.

Invloed van leefbaarheid op het bedrijf in de wijk

- Beleid gericht op het creëren, behouden en stimuleren van bedrijvigheid in stedelijke woonwijken, lijkt volgens het rapport tegen de stroom in te roeien: de bedrijvigheid in deze wijken is, in vergelijking met andere locaties, de afgelopen jaren niet toe-, maar juist afgenomen. Vooral in wijken waar de leefbaarheidproblematiek het grootst is (de 'aandachtswijken'), blijft de ontwikkeling van bedrijvigheid achter.
- Het verbeteren van de leefbaarheid kan een gunstig effect hebben op de bedrijvigheid in een wijk. In een wijk met minder leefbaarheidsproblemen is de kans groter dat bedrijven overleven en groeien, aldus de onderzoekers. Ook verhuizen bedrijven dan minder snel naar een andere locatie.
- Wijken functioneren als 'broedplaats' voor nieuwe bedrijven. Woonwijken kenmerken zich vooral als een startlocatie voor bedrijven en als locatie voor kleinschalige bedrijvigheid. Daarop heeft de leefbaarheid in de wijk weinig invloed; karakteristieken van de wijkbevolking spelen bijvoorbeeld een grotere rol. De leefbaarheid is wél van invloed op de kans dat deze nieuwe bedrijven overleven, groeien of verhuizen.
- Het functioneren van bedrijven is volgens het rapport sterk afhankelijk van de kenmerken van bedrijven zelf en de omstandigheden in het stedelijk gebied.

Economische ontwikkeling in veertig aandachtswijken blijft achter

Uit het rapport blijkt ook dat de economische ontwikkeling van de veertig aandachtswijken achter blijft bij die van andere stedelijke woonwijken. Er worden in aandachtswijken wel meer bedrijven opgericht

dan gemiddeld, maar het aantal bedrijfsbeëindigingen is ook groter, bedrijven groeien minder hard en er vertrekken ook meer bedrijven uit deze wijken. Dit geldt volgens de onderzoekers in het bijzonder voor bedrijven in de zakelijke diensten: in de aandachtswijken heeft dit type bedrijven niet alleen een lagere overlevingskans en een hogere verhuiskans, maar worden er ook minder van dit type bedrijven opgericht. Dit wordt volgens de onderzoekers echter niet alleen veroorzaakt door de relatief grotere leefbaarheidsproblemen in deze wijken: mogelijk speelt het vaak negatieve imago van deze wijken een rol (waardoor bijvoorbeeld de klanten wegblijven). Overigens is het effect van de krachtwijkenaanpak niet in het onderzoek meegenomen: het onderzoek beslaat de periode 1999-2006.

De laatste twee jaar is het ondernemerschap en de bedrijvigheid in de veertig wijken toegenomen, zo blijkt uit het recente onderzoek 'Monitoring van ondernemerschap in de 40 aandachtswijken' (2009) van het Economisch Instituut voor het Midden- en kleinbedrijf . Dit onderzoek stelt dat het ondernemerschap en de bedrijvigheid de laatste twee jaar gemiddeld sneller zijn gegroeid dan in de 18 steden waar ze in liggen en Nederland als geheel. De achterstand in de aandachtswijken is de laatste jaren dus kleiner geworden. De onderzoekers kunnen echter niet aantonen dat dit een resultaat van het wijkenbeleid is: het onderzoek is een puur kwantitatieve benadering van het ondernemerschap en de bedrijvigheid in deze wijken; het zegt dus verder niks over de invloed van het beleid op ondernemerschap en bedrijvigheid.

Bron: [KEI persbericht](#)

19. Vernieuwing van de nieuwe stad

De bundel "Vernieuwing van de nieuwe stad, Groeikernen van slaapstad naar droomstad" gaat in op de vraagstukken waar groeikernen momenteel voor staan. De bundel bevat essays van Arnold Reijndorp, stadsocioloog en verbonden aan het International New Town Institute en Klaas Mulder, adviseur gebiedsgericht sociaal beleid bij Laagland Advies. Beiden reiken oplossingsrichtingen voor de vraagstukken aan. De essays zijn aangevuld met foto-essays van Paulien Oltheten en Sander Foederer.

Na de bouw van de naoorlogse woonwijken (periode 1945-1970) werd een nieuwe type woonwijk op de tekentafel ontworpen: de groeikern, woonerfwijk of tegenwoordig ook wel bloemkoolwijk genoemd. De zeventien officiële groeikernen, waaronder de gemeenten Capelle aan de IJssel, Nieuwegein en Spijkenisse, kregen op een soortgelijke wijze een ruimtelijke uitbreiding. Inmiddels zijn deze groeikernen 'volgroeid' en zijn zij op zoek naar een strategie voor hun sociaal-ruimtelijke en economische toekomst.

Het International New Town Institute in Almere doet onderzoek naar deze 'nieuwe steden' of ook wel New Towns, zowel in Nederland als in het buitenland en is uitgever van deze bundel.

Klaas Mulder stelt in zijn essay de vraag of bestuurders niet te veel hun eigen ambitie om te stijgen op de sociale ladder (het maken van een woon- en werkcarrière) projecteren op de inwoners van hun steden? Wat is er mis met leven met een zeven? Het cijfer dat Mulder aan het leven in de huidige groeikernen toekent. Mulder maakt in zijn betoog analyses van de professional (de bestuurders en beleidsmakers) en die van twee type bewoners: de 'overhebber' en de 'overlever', zijn vertaling van kansarm en kansrijk, en hoe deze drie groepen zich verhouden tot de groeikern.

Stadsocioloog Arnold Reijndorp gaat in zijn bijdrage in op de vraag wat het probleem van de groeikern nu eigenlijk is. Hij baseert dit op het onderzoek dat hij samen met het Planbureau voor de Leefomgeving heeft uitgevoerd en binnenkort verschijnt. Reijndorp gaat in op de identiteit van de groeikern: is het een stad, suburb of groeikern en vervolgens op een daarop gefundeerde keuze voor de toekomstige sociaal-ruimtelijke ontwikkelingen.

De voormalige groeikernen zijn gelegen in zeer dynamische stedelijke regio's. Om de vraag naar de toekomstige ontwikkeling van deze nieuwe steden te beantwoorden is het nuttig om de ambities van de stad en de problemen die erop afkomen scherper te onderscheiden. Reijndorp stelt voor om gebruik te maken van twee loodrecht op elkaar staande assen. Op de ene as staat de ambitie van de complete stad en daar tegenover de ambitie van een aantrekkelijke suburbane woonomgeving. Op de andere as staat de wens om enkel geslaagden te huisvesten tegenover de noodzaak om een emancipatiemachine te zijn. Er ontstaan zo vier velden waarin de huidige positie van de stad bepaald kan worden als vertrekpunt van discussie over de toekomstige positie: waar willen bewoners, ondernemers, bestuurders en andere betrokken uiteindelijk met hun stad naartoe.

Bij het nadenken over en achterhalen van de identiteit van een stad kan de beeldende kunst ook eyeopeners bieden. Fotografe Paulien Oltheten portretteert de gewone mensen in gewone straten en is op zoek naar het bijzondere. Het werk van fotograaf Sander Foederer geeft het alledaags beeld weer, bijna te gewoon om te fotograferen en daarom zo van waarde.

Bron: www.kei-centrum.nl

20. Maatschappelijke en economische effecten De Rotterdam in kaart gebracht

Op donderdag 11 februari presenteerde de SEV het rapport 'De maatschappelijke effecten van De Rotterdam: geordend en beschouwd'. In de rapportage zijn met behulp van de Effectenarena alle maatschappelijke effecten van De Rotterdam in kaart gebracht. Een deel van deze effecten is economisch van aard.

Maatschappelijk rendement was lang een abstracte term. Die tijd is voorbij. De Effectenarena van de SEV is een handig instrument dat helpt om de relatie tussen investeringen, maatregelen en effecten in beeld te brengen. Naast de exploitatieopbrengst van De Rotterdam is er de maatschappelijke opbrengst.

Maatschappelijke opbrengst in Rotterdam

De analyse van De Rotterdam richt zich op de maatschappelijke opbrengsten voor de stad Rotterdam als geheel en Rotterdam Zuid en Katendrecht in het bijzonder. Daarbij is ondermeer ook gekeken naar de effecten op het middelbaar beroepsonderwijs en de werkgelegenheid. Op basis van de Effectenarena is de berekening dat de maatschappelijke en economische opbrengsten de komende tien jaar € 111 tot € 181 miljoen bedragen in de vorm van onder andere extra bestedingen in de stad, toename van werkgelegenheid en stijging vastgoedwaarde in Katendrecht en Rotterdam. Aan het onderzoek werkten mee: Quattro Advies, Radboud Universiteit Nijmegen, LPBL, Atlas voor Gemeenten en de SEV.

De Effectenarena van De Rotterdam is uitgevoerd in opdracht van de SEV en wooncorporatie Woonbron. De SEV ontwikkelt innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken op het gebied van wonen. Woonbron is een van de grotere wooncorporaties in Nederland met als werkgebied de Zuidvleugel van De Randstad. De corporatie bedient zo'n 50.000 huishoudens en is eigenaar van de Rederij De Rotterdam BV.

Het gehele rapport 'De maatschappelijke effecten van De Rotterdam: geordend en beschouwd' en het achtergrondonderzoek 'Economische Effecten De Rotterdam' dat als bijlage in het rapport is opgenomen, kunt u [hier](#) downloaden.

Meer informatie

Frieda Crooy, communicatie, crooy@sev.nl, (06) 20012871, www.effectenarena.nl

Workshop maatschappelijk rendement

Stade Advies biedt de [Workshop Maatschappelijk Rendement](#) aan. In één dag kunt u kennismaken met een aantal instrumenten waaronder de Effectenarena. U krijgt een toolbox mee van instrumenten met informatie over hun praktische uitvoerbaarheid. De eerste workshop is vol, op donderdag 27 mei wordt opnieuw een workshop maatschappelijk rendement gehouden.

Wilt u meer informatie over de inhoud van deze workshop? u kunt contact opnemen met één van de docenten

Jan Tilburgs
Telefoon: (06) 51242511
E-mail: [Jan Tilburgs](mailto:Jan.Tilburgs@stadeadvies.nl)

Cyriel Thomas
Telefoon: (06) 22479460
E-mail: [Cyriel Thomas](mailto:Cyriel.Thomas@stadeadvies.nl)

21. Van groei naar krimp en vergrijzing: oproep tot gerichter bouwen

Vijf West-Brabantse woningcorporaties hebben op 22 februari 2010 via de lokale media gemeenten in een open brief opgeroepen om minder en gerichter te bouwen. Castria Wonen, Soomland, Wonen West Brabant, Woningstichting Dinteloord en Woningstichting Woensdrecht zien al jaren dat de plannen voor de toekomst te ambitieus zijn. 'Vermijd kortzichtige lokale politiek en richt je op de woonbehoeften van morgen en overmorgen', zo vermeldt de brief.

Politiek draagvlak

Jaap Kloet, directeur-bestuurder van Castria Wonen, ziet de negatieve trend in de regionale woningmarkt: 'Drie jaar geleden hebben we als corporaties gekeken naar onze eigen woningmarkt en behoeften gekeken. Dat matchte niet. We krijgen hier in de regio onvermijdelijk te maken met krimp. Dit hebben we gezamenlijk als corporaties in een regiovisie opgenomen, maar het regionale politieke draagvlak hiervoor ontbreekt nog. Hopelijk zien de nieuwe gemeenteraadsleden wat er nodig is en is het onderwerp van de collegebesprekingen.'

Inspelen op vergrijzing

De corporaties zien in de toekomst vooral de behoefte aan seniorenwoningen door de vergrijzing van de bevolking. Tot nu toe richtten gemeenten zich op de hogere marktsegmenten. De nieuwbouwplannen van Woensdrecht, Bergen op Zoom, Roosendaal, Steenbergen en Tholen zijn volgens die corporaties niet afgestemd op de bestaande woningvoorraad.

Al eerder, in 2009, presenteerden deze vijf corporaties *De Visie op Wonen en Leven in West-Brabant en Tholen tot 2025*. Hierin hebben zij vastgelegd dat ze elkaar niet willen beconcurreren, maar juist samen willen optrekken in een krimpende woningmarkt. Met deze visie willen corporaties ook de agenda van gemeenten en andere maatschappelijke partners meebepalen.

Reactie Aedes

Aedes erkent het gevaar dat gemeenteraden en wethouders kunnen vastzitten in een groeireflex. Aedes roept daarom gemeenten, die in de toekomst te maken krijgen met krimp, op nu hun bouwplannen te laten inspelen op de veranderende vraag naar woningen. 'Het DNA van lokale politici moet worden aangepast. Er moet korte metten worden gemaakt met het ingebakken groeidenken. Er is een andere mindset nodig om te komen tot een realistische en regionale aanpak. Om goed voorbereid te zijn op de krimp van straks, moeten gemeenten nu in actie komen. Niets is stommer dan bouwen voor de leegstand.'

Bron: www.aedesnet.nl

22. Participatie bij wijkaanpak sterk verbeterd

„De mogelijkheden die gemeenten bewoners bieden om te participeren is sterk verbeterd sinds 2008, concludeert het onderzoeksrapport ‘Nogmaals aandacht voor bewonersparticipatie’ van de Universiteit van Tilburg.

Willy Verbakel, wijkmanager van Ondiep, gemeente Utrecht: “Zonder bewoners komen we er niet. Bewoners zijn op een verschillende manieren betrokken bij de uitvoering. Dat kan verschillen. Schoolmaatschappelijk werk vinden bewoners belangrijk, maatschappelijk werkers voeren het uit. Dat is nogal logisch. Bij bewonersinitiatieven zijn het de bewoners en ondersteunen wij ze. Daarnaast gaan we ook in op vragen van bewoners en doen we dat gewoon. De vraag was om daar waar gesloopt of gerenoveerd wordt, de wijk opgefleurd kon worden. Daar hangen nu baskets met bloemen. Dan wil je gewoon wat terug doen vanwege de last die bewoners ervaren.”

Wisselwerking

“‘Talent 4me2you’ is ook een mooi voorbeeld in Ondiep. Jongeren willen wat, een fotografie cursus. Die kunnen ze krijgen onder één conditie, dat ze iets terug doen voor de wijk. Dat kan door met bewoners van een verzorgingstehuis te gaan fotograferen en daar een tentoonstelling van te maken. Je gaat in op wat jongeren willen en we willen dat ze iets daarvoor naar de wijk terug doen. Een ander voorbeeld is dat schoolkinderen straatgesprekken organiseren. Ze gaan kijken wat die bewoners vinden en wat we daaraan kunnen doen. Kinderen uit de wijk organiseren dat voor bewoners uit de wijk. Je ziet bij die twee voorbeelden een wisselwerking tussen jeugd en anderen. Je laat mensen iets terug doen naar elkaar.”

Toekomst bewonersinvloed

Willy Verbakel kijkt ook naar de toekomst van bewonersinvloed en schetst twee sporen, op wijk en op staatsniveau:

“We zijn nu met de Adviesgroep Ondiep van bewoners aan het kijken of zij budgetten kunnen gaan beheren. Daar zijn we nog niet uit. Er zitten haken en ogen aan. Dat zou je wel willen, maar het heeft ook een andere kant, als je het voor het zeggen hebt en er onenigheid is onder bewoners. Het is dus niet zo dat we het niet willen, maar dat de bewoners daar nog over nadenken.

We willen ook meer op buurtniveau actief zijn. We willen op een kleinschalig niveau met bewoners in contact komen samen met professionals. Zo willen we de fysieke aanpak, sociale maatregelen en wat bewoners willen, meer op elkaar laten aansluiten. Dan heb je ook makkelijk mogelijkheden om met bewoners te communiceren. Ook kunnen we het dan hanteerbaarder krijgen voor bewoners. We willen ook zo meer bewoners in beeld krijgen. Het plan is dit jaar daarmee te starten.”

Meer informatie: zie op [Wijkaanpak Ondiep](#)

23. Het mes gaat in research en development

Door de gevolgen van de crisis gaat het mes in Research & Development (R&D), terwijl juist daar de kansen liggen voor herstel, waarschuwt Roland Berger Strategy Consultants in het rapport 'Think:Act – Intelligence instead of fear, innovation in times of crisis'. Het adviesbureau heeft een aantal factoren geïdentificeerd voor succesvol R&D management in het huidige klimaat.

"Het komt er nu op aan welke ondernemingen de berekende risico's durven te nemen die noodzakelijk zijn," aldus Benno van Dongen, partner bij Roland Berger Nederland.

Ten tijde van crises hebben bedrijven de neiging innovatie en R&D 'on hold' te zetten. Dit zou volgens Roland Berger echter juist de periode moeten zijn dat bedrijven zich voorbereiden op het herstel van de economie en investeren in R&D. Immers: waar een flop in productontwikkeling in een gezonde economie tot geen problemen hoeft te leiden, kan dit tijdens een crisis het einde van een bedrijf betekenen. "Het is nu dus belangrijker dan ooit te weten wat de veelbelovende R&D investeringen zijn en welke niet. Bedrijven moeten nu vooral niet bang zijn risico's te nemen," aldus Van Dongen.

Ga direct terug naar start

"Bedrijven kunnen lange termijn succes veiligstellen door nieuwe prioriteiten te stellen in hun innovatieproces," aldus Van Dongen. "Om nieuwe prioriteiten te stellen moeten bedrijven terug naar de basis: wie zijn onze klanten, wat willen ze, voldoet ons productenassortiment aan de verwachtingen van de klanten in de toekomst?" Roland Berger raadt bedrijven dan ook aan innovaties meer klantgericht te maken. "Verbeter alleen de punten waar de klant ook daadwerkelijk voor wil betalen, zonder allerlei nutteloze extra's."

Angst

Daarnaast adviseert het bureau R&D kosten te reduceren door zowel intern als extern zoveel mogelijk samen te werken. Van Dongen: "Hierin kunnen we veel leren van de automotieve en mechanische industrie die dit al langere tijd doen." Continue uitwisseling van informatie garandeert een naadloze samenwerking tussen leveranciers, dochterondernemingen en het hoofdkantoor. Zo weten alle partijen hoe ze de interne en externe kennis en expertise kunnen inzetten. "Bedrijven zijn vaak bang informatie te delen, terwijl dit ze juist ten tijde van een economische crisis kan redden."

Blik buiten de gebaande paden

Naast kostenreductie kan een blik buiten de gebaande paden nieuwe opties voor innovatiestrategie aan het licht brengen. CEO's moeten bredere benchmark studies opzetten die meer sectoren en industrieën omvatten. Dit geeft deelnemers in een ontwikkelingsproject de kans te netwerken en externe onderzoeksinstituten, leveranciers en zelfs concurrenten te betrekken in een dialoog.

CEO is aan zet

Het is de taak van de CEO om deze veranderingen door te zetten en een manager aan te stellen die de operationele veranderingen kan doorzetten, ook onder moeilijke omstandigheden. Van Dongen: "De sleutel om competitief en innovatief te blijven, is het formuleren van een duidelijke visie, het nemen van berekende risico's en bereid zijn kritische vragen te stellen en te beantwoorden. Op deze manier kunnen bedrijven duurzame en veelbelovende innovaties bewerkstelligen in iedere economische situatie."

Bron: www.managersonline.nl

24. Krimp in Holwerd leidt tot 'ontbouwen'

Niets doen in Holwerd leidt tot veel waardeverlies van vastgoed, maar ook van ruimtelijke kwaliteit. Het is wel mogelijk om met slimmere ingrepen het waardeverlies in krimpgebieden te beperken. Het Aanvalsplan Krimp Holwerd onderzoekt scenario's.

Voor een waddendorp als Holwerd kan men zowel vraaggericht (extra toerisme aantrekken) als aanbodgericht (uit de markt halen van woningen) te werk gaan. Ontbouwen lijkt voor Holwerd dat een beschermd dorpsgezicht heeft, onvermijdelijk te zijn. Dit blijkt uit het Aanvalsplan krimp Holwerd.

Holwerd

Holwerd is een prachtig gelegen terpdorp in Noord-Friesland, vlakbij het wad en de boot naar Ameland. Holwerd heeft circa 650 woningen, waarvan een derde corporatiebezit is. Tussen 2003 en 2008 nam de bevolking met 8 procent af. Holwerd krimpt. Dat is ook zichtbaar op de woningmarkt. Medio 2009 stond 1 op de 10 koopwoningen te koop. Vooral in het centrum, het beschermde dorpsgezicht, zijn hier en daar leegstaande en verwaarloosde particuliere panden. Holwerd heeft veel last van vergrijzing; Holwerd is sociaal-economisch kwetsbaar en de werkloosheid is 7 procent (jan 08). Er is een afnemend draagvlak voor voorzieningen in Holwerd. Er zijn twee winkels in bedrijf; in het oude dorpscentrum staan meerdere winkelpanden leeg.

De aanpak

De SEV gaf samen met Thús Wonen, gemeente Dongeradeel en de provincie Fryslân opdracht om de PRC/ARCADIS-aanpak van een ontbouwingsplan uit te voeren voor Holwerd. Stichting Doarpswurk en Dorpsbelang Holwerd dachten intensief mee. Voor de SEV was dit een bijzondere en geslaagde aanpak: bewoners die vanaf het begin af aan meedenken en dus zelf nadenken over gevolgen en oplossingen van krimp. Tijdens het proces is op basis van een analyse en krachtenveldanalyse een aantal scenario's gemaakt: niets doen, twee varianten van een woondorp en twee varianten van een recreatief waddendorp. Alle scenario's zijn getoetst op planologische, maar ook op financiële haalbaarheid. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) gaf inzicht in de vraag wat krimp gaat kosten en wat de voorstellen uit de scenario's kunnen opleveren.

Uitkomsten aanvalsplan

Uit deze MKBA blijkt dat als er geen extra ingrepen komen in Holwerd, er tussen nu en 2030 ruim 23 miljoen euro aan waarde verloren gaat. Dit komt door afname van de ruimtelijke kwaliteit, afname van toeristische en dagelijkse bestedingen en door leegstaande woningen. Als er niet wordt ingegrepen, is de kans groot dat er een overschot van circa 150 woningen ontstaat met een afnemende ruimtelijke kwaliteit, waardoor Holwerd in een neerwaartse spiraal van economische, sociale en fysieke problemen komt. Gezamenlijk investeren in uitvoering van (onderdelen) van een aantal concepten verzacht het waardeverlies aanmerkelijk en voorkomt een negatieve spiraal.

Toepasbaar in heel Nederland

Welke mogelijke ingrepen zijn er in een krimpsetting? In Holwerd zijn zes ruimtelijke scenario's uitgewerkt, zie de [Ingrepenkaart](#) (PDF, 249 kB).

Bron: www.sev.nl